

Het DSTS in gesprek met theologen in Polen

Staf- en bestuursleden van het Dominicaans Studiecentrum voor Theologie en Samenleving bezochten begin oktober de theologische faculteit van de universiteit van Lublin, in Polen. Verslag van een boeiende, maar ook moeizame ontmoeting met een katholieke wereld die nu nog erg verschilt van de onze.

Het hoofgebouw van de Katholieke Universiteit Lublin telt twee kleine, langzame liften waarvoor voortdurend grote groepen studenten zich verdringen. De tiende verdieping, waar Nederlandse en Poolse wetenschappers met elkaar in gesprek zouden gaan over christelijke identiteit, was daarom moeilijk bereikbaar en vergde een lange adem. Was dit symbolisch voor het gesprek zelf?

Staf en bestuursleden van het DSTS en medewerkers van het Instituut voor fundamentele theologie van de Katholieke Universiteit Lublin. V.l.n.r.: Adam Was s.v.d., Cissy Pater (office manager DSTS), rev. Krzysztof Kaucha, Nico Schreurs (voormalig voorzitter DSTS), Stanislaw Grodz s.v.d., Manuela Kalsky (directeur DSTS), Wojtek Czeronko, Jan Peters s.j. (penningmeester DSTS), Peter Nissen (voorzitter DSTS). Niet op de foto: André Lascaris o.p. (staf DSTS).

Doorzetten

De zaal waar op 7 en 8 oktober afwisselend een wetenschapper van het DSTS en een wetenschapper van de theologische faculteit in Lublin aan het woord kwamen, was in het begin redelijk gevuld, maar allen de echte doorzetter hield vol tot het einde. De noodzakelijke vertaling van het Pools naar het Engels en omgekeerd vroeg veel geduld van de aanwezigen.

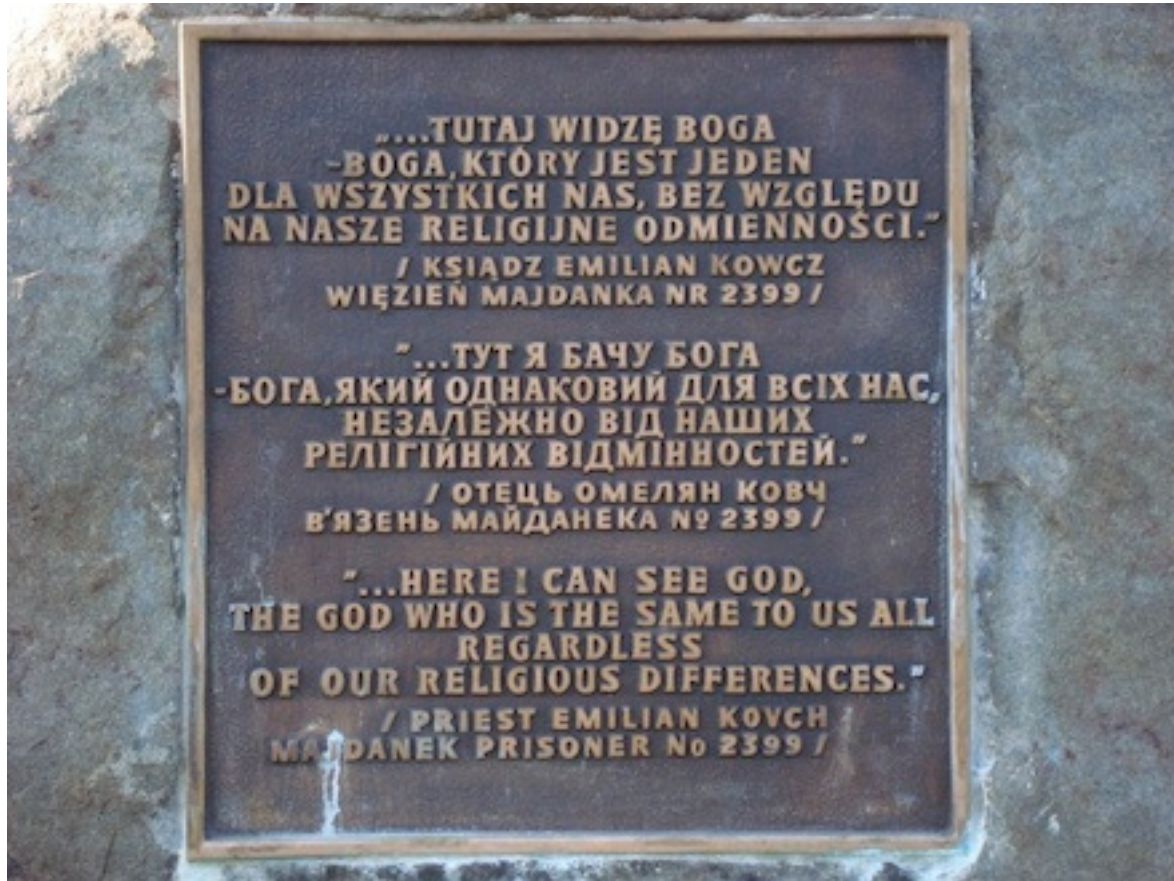
Desondanks was de conferentie een boeiende uitwisseling van vaak tegengestelde ervaringen en theologische meningen.

De bijeenkomst was een uitvloeisel van de samenwerking tussen de provincie Gelderland en de provincie Lublin. Het Dominicaans Studiecentrum te Nijmegen en het Instituut voor Fundamentele Theologie in Lublin gingen op de uitnodiging van de provincie Gelderland in om hun theologische visies naast elkaar te leggen. De verschillen bleken groot, zoals te verwachten was.

Diversiteit en stevige fundamenten

Manuela Kalsky, directeur van het DSTS, vertelde over de recente DSTS-onderzoeksprogramma's en de daaraan verbonden websites Reliflex.nl en Nieuwwij.nl. Terwijl zij een pleidooi hield voor een vloeibare christelijke

identiteit die open staat voor religieuze en culturele diversiteit, werd van Poolse kant bij monde van Krisztof Kaucha juist het belang van stevige fundamenten benadrukt en de monopoliepositie van de Poolse kerk, die zelfs door jongeren niet in twijfel wordt getrokken. Nico Schreurs, de vroegere voorzitter van het DSTS bestuur, hield een lezing over vijftig jaar ontwikkeling van het Nederlands katholicisme en de huidige voorzitter, Peter Nissen, sprak over de transformatie van religiositeit in Nederland. André Lascaris, als staf lid verbonden aan het DSTS, ging nader in op de uitdaging van een samenleving zonder vrees en Jan Peters, islamoloog en penningmeester van het DSTS, gaf een uiteenzetting over de opleiding tot imam in Nederland.

Secularisatie

Van Poolse kant werden voordrachten gehouden over de jeugd in Polen en de eerste sporen van secularisatie die zich daar voordoen (Pawel Makosa). De in Nederland werkzame Poolse priester, Rafal Golianek, vertelde over zijn ervaringen en bedenkingen ten aanzien van de kerkelijke situatie in Nederland.

De ontmoetingen van de katholieke kerk in Polen met andersdenkenden kwam in de lezing van Stanislaw Grodz aan bod. Tot slot ging het in de lezing van Adam Was over de situatie van Moslims in Polen en de opleiding van imams.

Na elke lezing volgde een discussie, die door de noodzaak om alles in het Pools of het Engels te vertalen moeizaam van de grond kwam.

Heilzame verwarring

Eensluidende conclusies werden in de afsluitende podiumdiscussie niet getrokken. Daarvoor waren de theologische verschillen te groot. Wel werd duidelijk hoe groot de verwevenheid van geschiedenis en katholieke identiteit is, zowel in Nederland als in Polen. De Poolse gastvrijheid en de aangename persoonlijke omgang met elkaar droegen er toe bij dat beide partijen aan het einde van de conferentie tevreden en in heilzame verwarring weer uit elkaar gingen. De lezingen zullen in een Poolse bundel worden gepubliceerd.

Uitgaansdag

Op de laatste dag van het verblijf in Polen bood de provincie Lublin de leden van het DSTS en de organisatoren van de conferentie een rondleiding door het centrum van Lublin aan, met een bezoek aan de kerk van de Triniteit, een gotische kerk met Byzantijnse, Russische fresco's – een ontmoeting in steen van het westerse en oosterse christendom. Ook was een bezoek aan het concentratiekamp Majdanek en het vernietigingskamp Sobibor georganiseerd – een indrukwekkende ervaring van een gedeelde Europese geschiedenis die een gemakkelijke scheiding tussen goed en kwaad, tussen Nederland en Polen, ingewikkelder maakt dan op het eerste oog gedacht.

Al met al waren deze studiedagen een geslaagde ontmoeting tussen twee verschillende katholieke contexten die nu nog ver uit elkaar lijken liggen, maar in de toekomst meer op elkaar zouden kunnen gaan lijken.

Wie het huidige project van het DSTS wil volgen: kijk op de website: www.nieuwwij.nl